

КАФЕДРА ОПЕРНО-СИМФОНІЧНОГО ДИРИГУВАННЯ

Оперний репертуар

Освітній ступінь

бакалавр

Спеціальність

025 «Музичне мистецтво»

Курс	4
Семестр	7-8

Освітньо-професійна програма

«Диригування : Хорове диригування/Оперно-симфонічне диригування»

Статус

обов'язкова

ECTS	4
Годин	120
Індивідуальні заняття	64
Самостійна робота	56

Форма контролю

Залік

Інформація про викладача:

ПІБ	Голубничий Сергій Володимирович доцент кафедри оперної підготовки та музичної режисури Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського
Профіль викладача	ORCID ID: 0000-0002-8154-0353
e-mail	golubnychyi79@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Мета та завдання навчальної дисципліни

В процесі навчального курсу студент формує і вдосконалює техніку оперно-симфонічного диригування, розвиває різноманітний світогляд у відтворенні музичного твору, вчиться аналізувати і усвідомлювати партитуру з точки зору виконавського аспекту, знайомиться з широким колом оперного репертуару. Студент вчиться демонструвати результати своєї самостійної роботи і одержує вказівки, що дають йому напрям для подальшого розвитку всебічних виконавських якостей. Заняття будуються так, щоб направляти творчу роботу студента, підказувати йому методи найефективнішого розвитку необхідних диригенту здібностей і якостей – всього того, що робить диригентську техніку активним засобом спілкування і впливу на виконавців.

Мета: формування всебічно розвиненого професіонала, керівника і вихователя оперного колективу; розвинути слухові навички, необхідні для роботи з оперним

колективом; виховати висококваліфікованого диригента, здатного ефективно вирішувати питання становлення, розвитку і творчої діяльності оперного колективу; виховати смак до кращих зразків оперної творчості різних стилів, жанрів, епох; виховати музиканта, який прагне плідно розвивати оперне мистецтво.

Завдання:

- опанування методикою роботи над оперною партитурою;
- опрацювання мануальної техніки та удосконалення мистецтвом диригування;
- удосконалення методики репетиційної роботи диригентом;
- вивчення та засвоєння оперного репертуару.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- специфіку вивчення та аналізу оперної партитури;
- основоположні засади диригентської майстерності, елементи внутрішньої і зовнішньої техніки;
- методологію роботи диригента під час роботи з партитурою опери;
- структуру формування оперного репертуару;

вміти:

- проводити аналіз музичного тексту (партитури опери) в контексті практичного її застосування;
- практично застосовувати концепцію оперного диригування;
- раціонально розподіляти навантаження щодо вивчення оперної партитури;
- використовувати широке знання репертуару, необхідного професійному оперному диригенту в його різноманітній суспільно-музичній діяльності.

Перелік тем

Тема № 1. Ознайомлення з основними етапами роботи над партитурою

Тема № 2. Принцип диференційованого підходу до вивчення оперної вистави в контексті диригентсько-режисерської діяльності

Тема № 3. Основні етапи роботи над оперною виставою

Тема № 4. Репетиційна складова оперної вистави

Тема № 5. Вивчення репертуару Оперної студії НМАУ ім. П. І. Чайковського

Тема № 6. Співанка як основа оперної практики диригента з солістами-вокалістами.

Тема № 7. Розкриття головної драматургічної концепції твору

Тема № 8. Мізансценічні репетиції як основа формування оперної вистави

Тема № 9. Робота диригента над ансамблевою злагожденістю соліста-вокаліста з оркестром та хором

Тема № 10. Формування професійних знань, умінь та навичок оперного виконавця під час проведення оркестрової репетиції

Тема № 11. Проведення оперної вистави з послідовним аналізом

Форми та технології навчання

Дисципліна «Оперний репертуар» для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» Вокального та диригентського факультету Академії складається з індивідуальних занять та годин для самостійної роботи, а також проведення репетицій в класі з концертмейстером та в залі

Оперної студії. Концертні (публічні) виступи для набуття виконавського сценічного досвіду.

Навчальні ресурси

Нотний матеріал відповідно до оперно-симфонічного репертуару, музикознавча та методична література за фахом представлені у вільному доступі в бібліотеці та читальній залі Академії, інтернет-ресурси. Репетиційні приміщення в навчальних аудиторіях, концертних залах Академії надається для проведення занять, репетицій та концертних виступів відповідно розкладу. За умови дистанційного навчання під час карантину або форс мажорних обставин, всі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали студенти можуть знаходити на сайті бібліотеки Академії <http://lib.knmau.com.ua>.

Методи контролю

В кінці 8 семестру студенти проходять підсумкову атестацію у вигляді заліку, сутність якого полягає у перевірці набутих знань і сформованих навичок в опануванні майстерності диригента. Підсумковий контроль складається з двох частин: практичної – показу творчої програми (вистава або уривків з оперно-симфонічних творів) та теоретичної – колоквіуму.

Система оцінювання

№ з/П	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Відвідування оперних вистав з метою визначення принципів формування репертуарної політики.	15
2.	Відвідування індивідуальних занять	25
3.	Самостійна робота	10
4.	Залік (показ творчої програми)	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

90–100–А– відмінно

Демонстрація високого рівня виконання практичних завдань, особистий творчий внесок у створення художнього образу та драматургії музичного твору. Вичерпна і розгорнута відповідь на питання колоквіуму з аналізом сучасних літературних джерел, посиланням на інноваційні технології, досвід провідних вітчизняних і зарубіжних митців.

82–89–В– добре

Демонстрація якісного рівня виконання практичних завдань, навичок створення художнього образу та драматургії музичного твору. ґрунтовна відповідь на питання колоквіуму з аналізом літературних джерел, творчого доробку провідних митців.

- 74–81–С– добре** повна відповідь на питання колоквіуму з посиланням на літературні джерела, творчий доробок провідних митців. Демонстрація достатнього рівня виконання практичних завдань, навичок створення художнього образу та драматургії музичного твору.
- 64–73–D– задовільно** відповідь на питання колоквіуму в необхідному обсязі без посилань на літературні джерела, творчий доробок митців, окремі неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання практичних завдань, навичок створення художнього образу та драматургії музичного твору.
- 60–63–E– задовільно** відповідь на питання колоквіуму в мінімально допустимому обсязі, значні неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання практичних завдань, граничних навичок створення художнього образу та драматургії музичного твору.
- 35–59–FX– незадовільно
(з можливістю повторного складання)** відповідь на питання колоквіуму в недостатньому обсязі, грубі помилки, неспроможність їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація низького рівня виконання практичних завдань, недостатня сформованість навичок створення художнього образу та драматургії музичного твору.
- 0–34–F– незадовільно
(з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)** відповідь на питання колоквіуму на рівні елементарного розпізнання, неможливість відтворення навчального матеріалу на репродуктивному рівні. Неспроможність виконання практичних завдань, відсутність навичок створення художнього образу та драматургії музичного твору.

Інклюзивне навчання

Передбачене викладання навчальної дисципліни для студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою (за потреби)

За потреби навчальна дисципліна може викладатися англійською мовою. За бажанням студентів допускається вивчення матеріалу за допомогою англійськомовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Неформальна освіта

Впродовж вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у концертних, просвітницьких та культурно-виховних заходах, майстер класах, відвідування культурно-мистецьких проєктів, театрів, мистецьких експозицій та виставок, музичних фестивалів, конкурсів тощо.

Рекомендована література

1. Венедиктов Л.М. Академік оперного мистецтва (Про діяльність В.С.Тольби) // Виконавські школи вищих навчальних закладів України:Зб. Ст.. – К.: Київська держ. консерваторія імені П.І.Чайковського, 1990
2. Вірановський Г. Музично-теоретичні системи. –К.: Музична Україна, 1978
3. Володимир Рожок – «Степан Турчак», Либідь, 2013р.
4. Грінченко О. Історія української музики – К., 1922.
5. Гулеско І.І. «Реквієм» Моцарта (До проблеми відродження старовинних жанрів): Навчальний посібник. –Харків, 1998
диригентської майстерності”. – К.: Музична Україна, 1980.
6. Завадинський Д. - “Вибір тактових схем - Питання диригентської
7. Завадинський Д. Вибір тактових схем // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна,1980
8. Іконник В.М. “Культура інтонації”. К.: Рукопис, 1969.
9. Історія української музики: в 6 т. – К .: Наукова думка, 1989 –т. 1-2; 1990 –т.3; 1992 –т.4
10. Історія української музики: У 4 т. – К., 1989, 1990, 1992.
11. Канерштейн М. Про методику навчання диригентів // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна, 1980
12. Колеса М. Навчання студента-диригента в класі по спеціальності //Українська музика. – К.: Музична Україна, 1972
13. Колеса М. Основи техніки диригування. –К.: Держвид., 1960
14. Кофман Р. Виховання диригента: Психологічні особливості. – К.: Музична Україна, 1986.
15. Москаленко В. До визначення поняття «Музичне мислення» // Українське музикознавство. – Вип.. 28. – К.: НМАУ, 1998
16. Рожок В. Стефан Турчак (до проблеми творчого методу диригента) // Наук.вісник НМАУ імені П.І.Чайковського. Музичне виконавство. – Вип.. 2. – К., 1999
17. Тольба В.С. – “Проблеми виконавства, Питання диригентської майстерності”. К.: Музична Україна, 1980.
18. Charles Munch – “I Am A Conductor” , Oxford University Press (January 1, 1955).
19. Richard Osborne – “Herbert Von Karajan: A life in Music”, Northeastern University Press; 1st Edition (March 30, 2000).
20. Daniel Barenboim – “A life in Music”, Arcade; 1st edition (August 1, 2013).
21. Leonard Bernstein – “The Joy of Music”, Amadeus; Illustrated edition (December 1, 2004).
22. Ernest Ansermet – “Les fondements de la musique dans la conscience humaine et autres ecrits”, French edition, Mass Market Paperback, November 20, 1989.
23. Harvey Sachs – “Toscanini Musician of conscience”, Liveright; 1st Edition (June 27, 2017).
24. Felix Weingartner – “On the Performance of Beethoven’s Symphonies and Other Essays”, Dover Publications; Reprint edition (October 26, 2004).
25. Закарія Хуродзе – “У симфонічному світі”, Тбілісі, АТ “Комбінат друкованого слова”, 1999.
26. Hector Berlioz – “Les soirées de l’orchestr”, Kindle Edition (French Edition), March 30, 2011.